

ارزیابی شاخص های توسعه پایدار در مکان یابی بهینه ی پارک های شهری (نمونه موردی: پارک های محله ای منطقه یک اصفهان)

علی ریاحی دهکردی^{۱*}، شاهین کریمی ناصری مفرد^۲

۱- دانشجوی ارشد طراحی شهری، دانشگاه یزد، ایران (ali.riahi137@gmail.com)

۲- دانشجوی ارشد طراحی شهری، دانشگاه یزد، ایران (Sh.kariminm@yahoo.com)

چکیده

امروزه مقوله توسعه پایدار یکی از بحث های مهم و کاربردی در زمینه هایی چون محیط زیست و طراحی شهرها است. توسعه ای را که با در نظر گرفتن نیاز های نسل های آینده، نیاز های انسانهای کنونی را برطرف می نماید، می توان توسعه پایدار نامید، که هدف غایی آن رسیدن به عدالت شهری است. مکان کاربری ها، فاصله آنها از مراکز شهری و همچنین نحوه و چگونگی دسترسی ساکنین به آنها، مهم و نقش پررنگی را در طراحی شهرها ایفا می کند. پارک ها و فضاهای سبز شهری از حساس ترین عوامل موثر در شکل دهی به شکل و پایداری اجتماعی شهری هستند و علاوه بر اثرات اکولوژیکی، اثراتی نظیر تفریحی و تفرجگاهی دارند. اصفهان، سومین شهر پهناور و سومین شهر پر جمعیت ایران است. این شهر در میان سال های ۱۰۵۰ تا ۱۷۲۲ میلادی به ویژه در قرن شانزدهم میلادی در میان حکومت صفویان هنگامی که برای دومین بار (پس از دوران سلجوقیان) پایتخت ایران شد، رونق فراوانی گرفت. لذا ایجاد عدالت شهری از طریق گستراندن توسعه پایدار شهری در اصفهان می تواند به کیفیت این شهر اضافه کند. منطقه یک اصفهان با مساحت ۱۰۴۳ هکتار، داری ۷۳۹۲۶ نفر جمعیت می باشد. ، از شمال به منطقه ۸ از شرق به ۳، از غرب به ۲ و از جنوب به ۵ محدود می گردد، به طوری که در مرکز شهر اصفهان واقع گردیده است. در نهایت این پژوهش سعی دارد با شناخت مفهوم، اهمیت و شاخص های توسعه پایدار کاربری های پارک شهری را با استفاده از نرم افزار GIS به طور صحیح و دقیق بر اساس پارامترهای موجود، ارزیابی نموده و در جهت عدالت شهری بر اساس تاثیرات توسعه پایدار در مکانیابی پارک های محلی منطقه ۱ اصفهان قدم بردارد. روش پژوهش این مقاله ترکیبی از موردی و تحلیلی - توصیفی می باشد همچنین گرد آوری اطلاعات به صورت پیمایشی - میدانی و کتابخانه ای بوده است.

واژه های کلیدی: توسعه پایدار، مکان یابی، پارک های شهری، پارک محله ای، منطقه یک اصفهان

۱- مقدمه

در دهه ۱۳۶۰ (۱۹۸۰) میلادی نگرش اهمیت و ارجحیت مسایل زیست محیطی در سطح جوامع اروپایی مطرح گردید که از نتایج اجتماعی و سیاسی آن تشکیل احزاب سبزها در بسیاری از کشورهای اروپایی بود. [۱] با این وجود، علی رغم تأکید روی موضوعات انرژی در دهه های ۱۹۸۰-۱۹۹۰، دولت ها در این برهه زمانی اهمیت کمی برای موضوعات زیست محیطی قائل شدند. [۲] اصطلاح پایداری^۱ امروزه در تمام کشورهای جهان در زمینه های معماری، اقتصاد، فرهنگ، مدیریت و شهرسازی مطرح است [۳] واژه توسعه پایدار را برای اولین بار "کمیته برات لندن" در سال ۱۹۸۷، (۱۳۶۶ شمسی) مطرح گردید، که به معنی اداره و بهره برداری صحیح از منابع پایه، طبیعی، مالی و نیروی انسانی برای دستیابی به الگوی مصرف مطلوب است که با به کارگیری امکانات فنی و ساختار و تشکیلات مناسب برای رفع نیاز نسل امروز و آینده به طور مستمر و رضایت بخش امکان پذیر می شود. [۴] پیش بینی های دقیق برای تخصیص فضای مورد نیاز برای کاربری های مختلف اعم از تاسیساتی، اقامتی، تفریحی و... باید انجام گیرد. در این میان علاوه بر تخصیص مساحت های معین به هر کاربری باید به مکانیابی بهینه هر کاربری نیز توجه نمود. یافتن مکان بهینه برای هر کاربری باید سازگار یا هدف اصلی که توسعه پایدار است، باشد. [۵] اندیشه ایجاد فضای آزاد و